

**1806/16/FI
WP 239**

Lausunto 2/2016 henkilötietojen julkaisemisesta avoimuustarkoituksessa julkisella sektorilla

Annettu 8. kesäkuuta 2016

Tietosuojatyöryhmä on perustettu direktiivin 95/46/EY 29 artiklalla. Se on riippumaton EU:n neuvoa-antava elin, joka käsittelee tietosuojan ja yksityisyyden suojaan liittyviä kysymyksiä. Sen tehtävät määritellään direktiivin 95/46/EY 30 artiklassa ja direktiivin 2002/58/EY 15 artiklassa.

Työryhmän sihteeristön tehtävistä huolehtii Euroopan komission oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosaston linja C (perusoikeudet ja kansalaisuus), toimisto MO-59 02/013, B-1049 Bryssel, Belgia.

Verkkosivusto: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm

1. JOHDANTO

1.1 LAUSUNNON SOVELTAMISALA

Tässä lausunnossa selitetään, miten tietosuojaperiaatteita sovelletaan henkilötietojen käsittelyyn ja julkaisemiseen avoimuustarkoituksessa julkisella sektorilla, etenkin korruption vastaisten toimenpiteiden ja eturistiriitojen ehkäisemisen yhteydessä¹. Lausunnossa ei ole tarkoitus käsitellä sitä, mitä tietoja olisi asetettava saataville julkisten asiakirjojen saatavuutta tai tiedonvapautta koskevan EU:n jäsenvaltioiden lainsäädännön nojalla², eikä rajoittaa julkisten tietojen saatavuutta kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Lausunnossa ei myöskään käsitellä EU:n toimielimiin ja elimiin sovellettavien asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja asetuksen (EY) N:o 1049/2001³ täytäntöönpanoa.

Julkisen sektorin elimiä voidaan yleisesti vaatia keräämään, rekisteröimään ja tallentamaan tietoa toiminnastaan ja henkilöstöstään ja julkaisemaan nämä tiedot, tavallisesti virallisella verkkosivullaan. Tähän liittyy usein henkilötietojen käsittelyä ja niiden levittämistä yleisölle.

Tämä lausunto on osoitettu kansallisille lainsäädäntövallan käyttäjille, valtionhallinnoille, virastoille ja muille toimivaltaisille laitoksille, jäljempänä 'toimivaltaiset laitokset', jotka toteuttavat julkisella sektorilla korruption ja eturistiriitojen vastaisia toimenpiteitä ja huolehtivat muista avoimuusvelvoitteista, sekä tietosuojaviranomaisille. Lausunnossa annetaan suosituksia, jotka perustuvat tällaista tietojen käsittelyä koskevan tietosuojakehyksen yleiseen tulkintaan. Siinä käsitellään erityisesti direktiivin 95/46/EY⁴ yleistä täytäntöönpanoa ja yleisen tietosuoja-asetuksen periaatteita ja arvoja.

Direktiivin 95/46/EY 1 ja 4 artiklassa vaaditaan, että jäsenvaltioiden on henkilötietojen käsittelyssä turvattava yksilöille heidän perusoikeutensa ja -vapautensa ja erityisesti heidän oikeutensa yksityisyyteen. Jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että korruption vastaisten toimenpiteiden yhteydessä tapahtuvaa henkilötietojen käsittelyä, jolla pyritään ehkäisemään mahdollisia eturistiriitoja ja huolehtimaan asiaan liittyvistä avoimuusvelvoitteista, säännellään kansallisella lainsäädännöllä, jonka jäsenvaltiot antavat kyseisen direktiivin ja yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti.

¹ Julkinen sektori – tässä lausunnossa 'julkisella sektorilla' tarkoitetaan valtion viranomaisia, alueviranomaisia ja paikallisviranomaisia, julkisoikeudellisia laitoksia sekä yhden tai useamman tällaisen viranomaisen tai yhden tai useamman tällaisen julkisoikeudellisen laitoksen muodostamia yhteenliittymiä. Tällä ei rajoiteta jäsenvaltioiden lainsäädännössä vahvistettuja määritelmiä.

² Ks. lisätietoa tietosuojatyöryhmän lausunnosta 6/2013 avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi.

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 95/46/EY, annettu 24 päivänä lokakuuta 1995, yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta.

1.2 LAUSUNNON TARKOITUS

Lausunnon tarkoituksena on antaa jäsenvaltioiden lainsäätäjille ja toimivaltaisille laitoksille käytännön ohjeita, suosituksia ja hyvän käytännön esimerkkejä siitä, miten ne voivat varmistaa, että tietosuojaa koskevaa oikeutta noudatetaan, ja punnita sitä suhteessa oikeutettuun yleisen edun mukaiseen avoimuuteen silloin, kun asiaa koskevat lainsäädännölliset ja poliittiset toimenpiteet edellyttävät luonnollista henkilöä koskevien tietojen levittämistä. 'Avoimuuden'⁵ käsite liittyy avoimuuden, hyvän hallintotavan ja hyvän hallinnon periaatteisiin, jotka vahvistetaan perussopimuksissa⁶ ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'EU:n perusoikeuskirja'⁷.

Julkisen sektorin rekisteröityjen on tärkeää toimia puolueettomasti, avoimesti ja ammattimaisesti, jotta varmistetaan, että julkisia virkoja hoidetaan asiantuntevasti ja laadukkaasti. Julkisen sektorin rekisteröityjen oikeus tietosuojaan⁸ ja yleinen etu, jonka mukaan näiden henkilöiden tehtävien ja velvollisuuksien hoidon on oltava avointa, on oltava tasapainossa. Julkisen sektorin rekisteröityjen yksityisiä intressejä koskevien tietojen julkaiseminen kuuluu toimenpiteisiin, joiden avulla ehkäistään mahdollisia eturistiriitoja ja lisätään vastuuvollisuutta ja kansalaisten luottamusta. Eturistiriitojen ehkäisemistä koskevat säädökset ja määräykset vaihtelevat, ja tässä lausunnossa neuvotaan, miten varmistetaan julkisen sektorin rekisteröidyille yhtäläinen tietosuojan taso kaikissa jäsenvaltioissa.

2. OIKEUDELLINEN KEHYS

EU:n perusoikeuskirjan 7 artiklan mukaan jokaisella on oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiaan sekä viestejään kunnioitetaan. Lisäksi 8 artiklassa määrätään muun muassa, että jokaisella on oikeus henkilötietojensa suojaan. Henkilötietojen käsittelyn on oltava asianmukaista ja sen on tapahduttava tiettyä tarkoitusta varten ja asianomaisen henkilön suostumuksella tai muun laissa säädetyn oikeuttavan perusteen nojalla. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa määrätään, että jokaisella on oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiinsa ja kirjeenvaihtoonsa kohdistuvaa kunnioitusta ja että viranomaiset eivät saa puuttua tämän oikeuden käyttämiseen, paitsi kun laki sen sallii ja se on välttämätöntä demokraattisessa yhteiskunnassa kansallisen ja yleisen turvallisuuden tai maan taloudellisen hyvinvoinnin vuoksi, tai epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalien suojaamiseksi, tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

⁵ Tällä ei rajoiteta kansallisessa lainsäädännössä ja politiikassa vahvistettuja määritelmiä, vaan sen tarkoituksena on yksinomaan helpottaa tämän lausunnon ymmärtämistä.

⁶ Ks. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 10 ja 11 artikla sekä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 15 ja 298 artikla.

⁷ Ks. EU:n perusoikeuskirjan 41 artikla.

⁸ Oikeus tietosuojaan on tulkittava oikeutena suojaan, joka vahvistetaan tietosujadirektiivissä ja yleisessä tietosuoja-asetuksessa.

Direktiivin 95/46/EY 7 artiklassa vahvistetaan tietojenkäsittelyn laillisuutta koskevat periaatteet ja henkilötietojen käsittelyä koskevat peruseriaatteet (direktiivin 95/46/EY 6 artikla). Yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osassa täsmennetään, että julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä 17 päivänä marraskuuta 2003 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2003/98/EY ei puututa eikä millään tavalla vaikuteta unionin ja jäsenvaltion lainsäädännön säännösten mukaiseen luonnollisten henkilöiden suojelun tasoon henkilötietojen käsittelyssä.

Euroopan ihmisoikeussopimuksen 10 artiklan mukaan jokaisella on sananvapaus. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on useaan otteeseen – tapauksissa, jotka eivät liity pelkästään tiedotusvälineiden tai ammattitoimittajien toimintaan – todennut, että tämä oikeus kattaa kansalaisten ”oikeuden tulla asianmukaisesti informoiduksi” ja ”oikeuden vastaanottaa tietoa”.⁹

Edellä mainittujen säännösten ja määräysten mukaisesti on suositeltavaa ottaa seuraavat periaatteet huomioon silloin, kun henkilötietojen käsittely liittyy eturistiriitoja koskeviin toimenpiteisiin ja avoimuuteen.

3. HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVAT PERIAATTEET

Direktiivin 95/46/EY 6 artiklassa säädetään seuraavista vaatimuksista:

- henkilötietoja käsitellään asianmukaisesti ja laillisesti
- henkilötiedot kerätään tiettyä nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä myöhemmin saa käsitellä näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla
- henkilötiedot ovat asianmukaisia, olennaisia eivätkä liian laajoja siihen tarkoitukseen, mihin ne on kerätty ja missä niitä myöhemmin käsitellään
- henkilötiedot ovat täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä
- henkilötiedot säilytetään muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan sen ajan, kuin on tarpeen niiden tarkoitusten toteuttamista varten, joita varten tiedot kerättiin tai joissa niitä myöhemmin käsitellään.

Mainitut vaatimukset ovat yhdenmukaisia yleisen tietosuoja-asetuksen vastaavien säännösten kanssa.

⁹ Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on kuitenkin viime aikoihin asti todennut, että 10 artiklalla vahvistettua tiedonsaantivapautta ei voida tulkita niin, että valtiolla on positiivinen velvoite levittää tai luovuttaa kansalaisille tietoa (ks. oikeustapaukset *Leander v. Ruotsi* (1987), *Gaskin v. Yhdistynyt kuningaskunta* (1989), *Guerra v. Italia* (1998) ja *Sîrbu v. Moldova* (2004)). Ainoastaan kahdessa viimeaikaisessa asiassa tuomioistuin vaikuttaa siirtyneen tulkitsemaan tiedonvapautta koskevaa käsitettä laajemmin (ks. vuonna 2006 annettu päätös valituksen käsiteltäväksi ottamisesta asiassa *Sdružení Jihočeské Matky v. Tšekki* ja vuonna 2009 annettu päätös asiassa *Társaság a Szabadságjogokért v. Unkari*).

3.1 ASIANMUKAINEN JA LAILLINEN KÄSITTELY

Oikeusperusta henkilötietojen käsittelylle eturistiriitoja koskevien toimenpiteiden yhteydessä on direktiivin 95/46/EY 7 artiklan c alakohta¹⁰. Säännöksessä todetaan, että henkilötietoja voidaan käsitellä, jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän laillisen velvoitteen noudattamiseksi. Tällaisesta käsittelystä on säädettävä lailla¹¹. Yleisiä ja blankettisäännöksiä olisi vältettävä, jotta rekisterinpitäjällä ei ole kohtuuttomasti harkintavaltaa sen osalta, miten oikeudellinen velvoite täytetään¹².

Näin ollen lainsäätäjillä on velvollisuus varmistaa, että oikeudellisissa velvoitteissa otetaan tasapainoisesti huomioon asiaan liittyvät eri intressit. Lainsäädännössä olisi kunnioitettava oikeutta yksityis- ja perhe-elämään ja henkilötietojen suojaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan sekä EU:n perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan mukaisesti¹³. Tämä tarkoittaa, että henkilötietojen käsittelyä koskevan oikeudellisen velvoitteen olisi oltava välttämätön ja oikeassa suhteessa tavoiteltaviin laillisiin päämääriin, ja sen olisi täytettävä käyttötarkoitussidonnaisuutta koskeva periaate.

Laitokset voivat myös käyttää direktiivin 95/46/EY 7 artiklan e alakohtaa henkilötietojen käsittelyn perusteena tässä yhteydessä. Määrittäessään, täyttääkö käsittely 7 artiklan e alakohdan vaatimukset, ja ottaessaan huomioon asiaan liittyvät eri intressit laitosten on vahvistettava, että

- käsittely on yleistä etua koskeva tehtävä tai se suoritetaan julkisen vallan käyttämiseksi¹⁴

¹⁰ Tarkempi analyysi esitetään tietosuojatyöryhmän lausunnossa 6/2014 direktiivin 95/46/EY 7 artiklan mukaisesta rekisterinpitäjän oikeutetun intressin käsitteestä (WP 217). Joissain maissa voi olla mahdollista käyttää 7 artiklan f alakohtaa tämäntyyppisten henkilötietojen käsittelyn perusteena.

¹¹ Kuten tietosuojatyöryhmä toteaa lausunnossa 6/2014, 7 artiklan c alakohdan soveltaminen edellyttää, että velvoite on täytynyt asettaa lailla, jonka on täytettävä kaikki merkitykselliset ehdot, jotta velvoite on pätevä ja sitova. Tässä yhteydessä tietosuojatyöryhmä panee merkille, että ”lainsäädännössä asetetaan joissain tapauksissa vain yleinen tavoite, kun taas erityiset velvoitteet asetetaan eri tasolla, esimerkiksi sekundaarilainsäädännössä tai konkreettisessa tapauksessa viranomaisen sitovalla päätöksellä”. Yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 41 kappaleessa selvennetään: ”Aina kun tässä asetuksessa viitataan käsittelyn oikeusperusteeseen tai lainsäädäntötoimeen, siinä ei välttämättä edellytetä parlamentissa hyväksyttyä säädöstä, sanotun kuitenkin rajoittamatta asianomaisen jäsenvaltion perustuslaillisen järjestyksen edellyttämien vaatimusten soveltamista.” Ks. myös yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohta.

¹² Ks. edellinen alaviite.

¹³ Ks. yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 20.5.2003, Rundfunk, yhdistetyt asiat C-465/00, C-138/01 ja C-139/01, sekä unionin tuomioistuimen tuomio 9.11.2010, Volker und Markus Schecke, yhdistetyt asiat C-92/09 ja C-93/09.

¹⁴ Kuten tietosuojatyöryhmä korosti lausunnossa 6/2014, yleistä etua koskevan tehtävän tai julkisen vallan on perustuttava oikeussäännökseen tai johduttava siitä. Ks. lausunnon III.2.5 jakso sekä yleisen tietosuoja-asetuksen johdanto-osan 41 kappale ja 6 artiklan 3 kohta.

- käsittely on tarpeen tämän tehtävän suorittamiseksi tai tämän julkisen vallan käyttämiseksi (eli toiminnan on oltava asianmukaista eikä se saa ylittää sitä, mikä on tarpeen tavoitteen saavuttamiseksi).

ESIMERKKI: Avoimuusfoorumissa esitettyjen henkilötietojen indeksointia¹⁵, jonka avulla kansalaiset voivat hakea tietoja, pidetään tarpeellisenä toimenpiteenä. Henkilötietojen indeksointia ulkopuolista hakukonetta varten ei sen sijaan lähtökohtaisesti pidetä tarpeellisenä avoimuustavoitteen saavuttamiseksi.

3.2 OIKEASUHTEISUUTTA, TIEDON MINIMOINTIA JA TIETOJEN LAATUA KOSKEVAT PERIAATTEET

Näiden periaatteiden noudattamiseksi on ensinnäkin määritettävä tietojenkäsittelyn pääasialliset käyttötarkoitukset. Esimerkiksi avoimuusaloitteilla voi olla tarkoitus levittää laajalti tietoa hallinnon päätöksistä ja toimista ja sen hallintoelimistä sekä antaa perustietoa niiden prosesseista, toimenpiteistä ja henkilöstöstä. Tämän avulla kansalaiset voivat asettaa hallintoelimet vastuuseen siitä, millä tavalla ne suorittavat tehtäviään ja hallinnoivat julkisia varoja, mikä edistää vaikuttavuutta ja tehokkuutta. Tässä lausunnossa käsitellyillä toimenpiteillä pyritään estämään ja havaitsemaan eturistiriitoja ja määrittämään niistä seuraamuksia. Tavoitteena on välttää yksityisten intressien vaikutus julkisten tehtävien suorittamiseen, vahvistaa julkisen sektorin rekisteröityjen rehellisyyttä, objektiivisuutta ja puolueettomuutta ja lujittaa kansalaisten luottamusta hallintoon.

ESIMERKKI: Toimivaltaisten laitosten tehtävänä on määrittää, miten paljon julkisen sektorin rekisteröidyillä oli varallisuutta toimikauden alkaessa ja päättyessä, ja selvittää, miten tämä varallisuus rahoitettiin. Tätä varten voi olla tarpeen kerätä tietoa puolisoista ja sukulaisista ja heidän varallisuudestaan. Se ei kuitenkaan välttämättä tarkoita, että on asianmukaista tai oikeasuhteista julkaista kaikki nämä tiedot verkossa. Tunkeutuminen henkilön yksityiselämään on aina oltava välttämätöntä ja oikeassa suhteessa tietojen käsittelyn lailliseen päämäärään.

3.2.1 SUHTEELLISUUS

Suhteellisuusperiaatetta olisi noudatettava jokaisen käsittelytoiminnan aikana ja erityisesti tietojen keruuvaiheessa ja mahdollisessa myöhemmässä julkaisuvaiheessa.

Unionin tuomioistuin on korostanut henkilötietojen käsittelyn oikeasuhteisuutta useissa oikeustapauksissa. Edellä mainituissa yhteisissä asioissa C-465/00, C-138/01 ja C-139/01 yhteisöjen tuomioistuin lähestyi asiaa pohtimalla, ”onko asianomaisten henkilöiden nimien ilmoittaminen saatujen tulojen kohdalla oikeassa suhteessa tavoiteltavaan lailliseen päämäärään ja ovatko ne syyt, joihin yhteisöjen tuomioistuimessa on vedottu tällaisen julkistamisen perustelemiseksi, merkityksellisiä ja riittäviä” (86 kohta). Lisäksi se korosti, että toimivaltaisten kansallisten tuomioistuinten olisi ”tarkistettava, onko tällainen julkisuus samalla sekä välttämätöntä että oikeassa suhteessa ... päämäärään, ... ja varsinkin niiden on

¹⁵ Indeksoinnin määritelmä:

tutkittava, olisiko tämä tavoite voitu saavuttaa yhtä tehokkaasti toimittamalla nimet sisältävät tiedot vain valvontaelimille” (88 kohta). Yhteisöjen tuomioistuin pohti, olisiko tavoiteltu laillinen päämäärä voitu saavuttaa vaihtoehtoisin keinoin, joilla on pienempi vaikutus asianomaisten henkilöiden yksityisyyteen¹⁶.

Lisäksi unionin tuomioistuin totesi selvästi edellä mainittujen yhdistettyjen asioiden C-92/09 ja C-93/09 74 kohdassa, että *”vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan suhteellisuusperiaate, joka kuuluu unionin oikeuden yleisiin periaatteisiin, edellyttää, että kyseessä oleva tavoite on toteutettavissa unionin toimessa säädettyjen keinojen avulla ja että näillä keinoilla ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi (asia C-58/08, Vodafone ym., tuomio 8.6.2010, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa)”*.

Jäsenvaltioiden olisi huolellisesti tarkasteltava eturistiriitoja ja avoimuutta koskevien toimenpiteiden soveltamisalaan kuuluvia henkilöitä. Kun määritetään, kenen tietoja käsitellään, jäsenvaltiot voivat käyttää olennaisia objektiivisia kriteerejä, kuten henkilön julkinen valta, mahdollisuus käyttää tai jakaa julkisia varoja, palkka, toimikausi ja saadut etuudet. Tässä yhteydessä on kuitenkin pidettävä mielessä, että käsittely ei saisi ylittää sitä, mikä on *”tarpeen legitiimien tavoitteiden saavuttamiseksi, kun otetaan erityisesti huomioon loukkaus, joka tällaisesta julkaisemisesta aiheutuisi perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa tunnustetuille oikeuksille”¹⁷.*

Sellaisten tietojen julkaiseminen verkossa, jotka paljastavat epäolennaisia näkökohtia henkilön yksityiselämästä, ei ole perusteltua kohtuullisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukaisesti.

❖ Oikeasuhteisuuden toteuttaminen:

➤ *Tietojen keräämisen ja verkossa julkaisemisen väliset erot*

Eturistiriitoja koskeviin toimenpiteisiin sisältyy yleensä kahdenlaisia käsittelytoimia: henkilötietojen rajattu ei-julkinen käsittely toimivaltaisissa laitoksissa ja tiettyjen tietojen julkaiseminen verkossa. Asiaa koskevassa lainsäädännössä olisi nimenomaisesti säädettävä, keiden on toimitettava ilmoitus toimivaltaisille laitoksille. Niissä olisi myös täsmennettävä, mitä henkilötietoja ilmoituksissa on annettava ja mitkä henkilötiedot olisi julkaistava ennakkoon. Tässä lausunnossa ei pyritä määrittämään, mitä henkilötietoja eturistiriitoja koskevia toimenpiteitä käsittelevien toimivaltaisten laitosten olisi kerättävä, eikä yksilöimään, mitä tietoja olisi levitettävä verkossa. On kuitenkin asianmukaista korostaa, että kun toimivaltaiset laitokset päättävät, julkaistaanko tiedot verkossa, niiden olisi aina pidettävä mielessä tämän toiminnan seuraukset. Jotkin kerätyt henkilötiedot voivat sisältää

¹⁶ Tarkastellussa yhteydessä tuomioistuin kysyi, *”eikö suurelle yleisölle olisi voitu ilmoittaa vain ... palkkoja ja muita rahamääriäisiä etuja”*. Ks. yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 20.5.2003, Rundfunk, yhdistetyt asiat C-465/00, C-138/01 ja C-139/01, 88 kohta.

¹⁷ Unionin tuomioistuin ilmaisi kantansa tuomiossa 9.11.2010, yhdistetyt asiat Volker und Markus Schecke GbR (C-92/09) ja Hartmut Eifert (C-93/09) v. Land Hessen, 79 ja 80 kohta.

henkilökohtaisia tietoja julkisen sektorin rekisteröidyistä, ja näiden tietojen julkaiseminen verkossa voi vakavasti vaikuttaa henkilöiden yksityiselämään ja tietosuojaa koskeviin oikeuksiin. Lisäksi on syytä panna merkille, että yleisön etu ei ole sama kuin yleinen etu.

Yleisesti ottaen verkossa julkaistaan todennäköisesti vähemmän henkilötietoja kuin niitä toimitetaan toimivaltaisille laitoksille, sillä joidenkin tietojen ennakoiva luovuttaminen on usein epäasianmukaista, kun otetaan huomioon julkaisemisen todennäköinen vaikutus rekisteröityihin. Lisäksi joitakin tietoja, joita ei luovuteta ennakoivasti, voidaan julkaista tiedonsaantia koskevan lainsäädännön soveltamisen yhteydessä kyseisen lainsäädännön ja/tai muun asiaa koskevan lainsäädännön mukaisesti tai tietojen luovuttamista koskevan tuomioistuimen päätöksen nojalla. Kun määritetään, onko julkisen sektorin rekisteröityjen henkilötietojen hankinta ja/tai julkaiseminen tarpeellista, olisi tarkasteltava sitä, ajoittuvatko julkisen sektorin rekisteröityjen (taloudelliset, sopimusoikeudelliset tai muut) toimet ja/tai liiketoimet aikaan ennen viran vastaanottamista, jolloin he olivat yksityishenkilöitä eikä heillä ollut julkista tehtävää. Toimivaltaiset laitokset voivat kerätä tällaisia tietoja tällä perusteella etenkin tilanteissa, joissa on havaittu epäilyttävää toimintaa. Jos kuitenkin verkossa julkaistaan automaattisesti kaikki julkisen sektorin rekisteröityjen toimet/liiketoimet, jotka ajoittuvat aikaan ennen viran vastaanottamista, ja jos tietoja voidaan etsiä nimellä eikä niitä erotella tietojen luonteen, tyyppin ja laajuuden mukaan, voidaan ylittää se, mikä on tarpeen perusteltujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kun henkilötietoja aiotaan julkaista verkossa, on otettava huomioon tietojen luovuttamiseen mahdollisesti liittyvät riskit. Rutiininomaisen tai laaja-alaisen julkaisemisen yhteydessä on erittäin suositeltavaa laatia yksityisyyttä koskeva vaikutustenarviointi. Tällöin olisi selvitettävä vaihtoehtoisia tapoja antaa joitakin henkilötietoja esimerkiksi tiivistelmä- tai yhteismuodossa, jolloin henkilöitä ei voida tunnistaa.

Tilanteessa on asianmukaista selvittää, voiko julkaistujen henkilötietojen luonne tai laajuus aiheuttaa muita kuin tietosuojaan liittyviä riskejä. Esimerkiksi rekisteröidyn taloudelliseen tilanteeseen liittyvien henkilötietojen julkaiseminen voi saattaa henkilön alttiiksi rikokselle. Nämä tiedot voidaan kuitenkin toimittaa toimivaltaisille laitoksille, jotka vastaavat tietojen keräämisestä ja käsittelystä.

Julkaistessaan tietoja julkisen sektorin rekisteröityjen sopimusoikeudellisista ja/tai vastaavista suhteista toimivaltaisten laitosten olisi tiedostettava, että tietyt tiedot voivat olla luottamuksellisia (kuten liike-, pankki- tai ammattisalaisuuksia). Tällöin voi olla tarpeen ottaa tasapainoisesti huomioon tietosuojaa koskevat oikeudet, luottamuksellisuuden suoja ja tällaisten tietojen saantiin liittyvä yleinen etu.

<p>ESIMERKKI: Toimivaltaiset laitokset voivat tehtäviensä suorittamiseksi kerätä julkisen sektorin rekisteröidyn kotitalouden tai perheenjäsenten henkilötietoja, joita ovat esimerkiksi nimet, yhteystiedot ja osoitteet. Kaikkien tietojen julkaiseminen verkossa ei välttämättä ole oikeasuhteista, mutta jokaista tapausta olisi arvioitava erikseen.</p>
--

➤ *Erilaisia henkilöryhmiä koskevat käsittelytoiminnot*

Henkilötietoja olisi käsiteltävä valikoivasti siten, että erotetaan erilaiset henkilöryhmät, tapaukset ja käyttötarkoitukset ja otetaan huomioon erityiset olosuhteet, jotka liittyvät julkaistavien henkilötietojen sisältöön. Tietojen saataville asettamista koskevia eri menetelmiä olisi käytettävä tarpeen mukaan.

Kun arvioidaan, onko henkilötietoja käsittelyn yhteydessä levitettävä verkossa, erilaiset tilanteet olisi ratkaistava eri tavoin. Toimivaltaiset laitokset voivat ottaa huomioon sen, missä määrin julkinen laitos tai julkisen sektorin rekisteröity altistuu korruptionriskille tai eturistiriidoille, miten voimakkaasti laitosten ja rekisteröityjen toimiin tai tehtäviin liittyy yleinen etu ja miten suuria julkisia varoja henkilöt hallinnoivat. Yleisesti ottaen voi olla järkevää erotella hierarkkisista ja päätöksentekovastuista riippuen poliitikot, ylemmät julkisen sektorin rekisteröidyt tai muut julkiset henkilöt, joiden tehtävään kuuluu poliittista vastuuta, tavallisessa julkisen sektorin hallintotehtävässä olevat henkilöt, joiden virkaa ei ole täytetty vaalilla ja jotka suorittavat ainoastaan toimeenpanevia hallintotehtäviä, ja tavalliset julkisen sektorin rekisteröidyt, joilla ei ole päätöksentekovastuuta.

Vaikka ensimmäisen ryhmän henkilötietojen levittämistä toimivaltaisen laitoksen verkkosivulla voidaan pitää oikeasuhteisena, samaa ratkaisua ei välttämättä voida soveltaa toiseen tai kolmanteen ryhmään. Toisen ryhmän osalta nimi ja asema voivat olla julkisia tietoja, mutta henkilötietoja ei pitäisi julkaista oletusarvoisesti (vaikka ne liittyisivät yksinomaan toimiin, jotka henkilö on toteuttanut julkisen sektorin rekisteröidyn ominaisuudessa tai jotka koskevat ammatillista toimintaa¹⁸). Tämä ei kuitenkaan rajoita tietojen saatavuutta asiakirjojen julkista saatavuutta koskevien kansallisten sääntöjen nojalla.

On suositeltavaa erottaa julkisen sektorin rekisteröityjen, virkamiesten ja muiden tämän erityislainsäädännön soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden erilaisia henkilöryhmiä edellä mainittujen kriteerien perusteella ja määrittää toimivaltaisille laitoksille annettavia tietoja koskevien velvoitteiden eri tasoja tämän erottelun mukaisesti. Lainsäätäjän olisi pidettävä tämä erottelu mielessä erityisesti verkossa julkaisemista koskevien velvoitteiden yhteydessä.

Näin toimimalla helpotetaan sitä, että eri henkilöryhmät toimittavat erilaisia määriä ja erityyppisiä henkilötietoja. Lisäksi voidaan varmistaa niiden oikeasuhteisuutta koskevien vaatimusten täyttyminen, joiden mukaan henkilötietojen käsittelyn on katettava vain se, mikä on tarpeen perustellun tarkoituksen (eturistiriidan havaitseminen ja seuraamusten määrääminen) saavuttamiseksi.

¹⁸ Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin kiinnittää asiassa Rundfunk (yhdistetyt asiat C-465/00, C-138/01 ja C-139/01) huomiota ilmaisua 'yksityiselämä' koskevaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöön ja toteaa, että sitä "ei pidä tulkita suppeasti" ja että "mikään periaatteellinen syy [ei] salli sitä, että ammattitoiminta jätettäisiin - - 'yksityiselämän' käsitteen ulkopuolelle". Ks. tuomioistuimen päätöksen 79 kohta.

ESIMERKKI: Sellaisten eturistiriitailmoituksia koskevien henkilötietojen julkaisemista on pidetty kohtuuttomana, jotka liittyvät julkisen sektorin rekisteröityihin, jotka suorittavat vain hallinnollisia tehtäviä ja joilla ei ole vaalilla täytettävää tai ministerivirkaa. Sitä vastoin näiden asiakirjojen säilyttämistä toimivaltaisten valvontaviranomaisten hallussa on pidetty perusteltuna, jotta voidaan lujittaa kyseisten henkilöiden lahjomattomuutta ja puolueettomuutta, estää ja havaita eturistiriitoja ja määrätä niistä seuraamuksia¹⁹.

3.2.2 TIEDON MINIMOINTI

Tiedon minimointia koskevan periaatteen osalta käsiteltyjen tietojen tarpeellisuutta ja oikeasuhteisuutta olisi arvioitava tiukasti (direktiivin 95/46/EY 6 artikla ja yleisen tietosuoja-asetuksen säännökset). Käsiteltyjen henkilötietojen määrä ja tyyppi on määritettävä selvästi. Kun henkilötietojen käsittely on välttämätöntä, tietojen on lainsäädännön mukaan oltava asianmukaisia, olennaisia eikä liian laajoja määriteltäviin tarkoituksiin. Tietoja, jotka eivät ole tarpeellisia kyseisten tarkoitusten täyttämiseksi, ei pitäisi käsitellä millään tavalla. Eturistiriitoja ja avoimuutta koskevien toimenpiteiden täytäntöönpanon yhteydessä tapahtuvan henkilötietojen käsittelyn olisi oltava kohdistettua ja olennaista perustellun tarkoituksen kannalta, jotta vältetään tarpeetonta tietojenkäsittelyä. Tämä puolestaan lisää usein käsittelyn tehokkuutta ja vaikuttavuutta.

Julkaiseminen verkossa ei aina ole tarpeen käsittelyn päämäärän saavuttamiseksi. Toisinaan voi olla riittävää antaa perustietoja tietystä hallinnonalasta tai esittää tarkempia tietoja julkisen sektorin päätöksistä ja toimista tulosindikaattoreiden muodossa. Seikkaperäisempiä ja kattavampia tietoja voidaan toimittaa toimivaltaisille valvontaviranomaisille, jotta tiedot voidaan tarpeen mukaan julkaista verkossa tai saattaa yleisön saataville julkisten asiakirjojen saatavuutta koskevien kansallisten sääntöjen mukaisesti.

ESIMERKKI: Jos on tarpeen kerätä ja julkaista verkossa tietoa julkisen sektorin rekisteröityyn liittyvien henkilöiden (kuten kumppani, lapset ja muut perheen- tai kotitalouden jäsenet) varallisuudesta, olisi otettava huomioon tiedon minimointia koskeva periaate. Tässä yhteydessä voidaan pohtia, voidaanko perheenjäsenen varallisuustiedot julkaista kootusti tai ilmoittaa ainoastaan kokonaismäärä. Lisäksi on selvitettävä, missä laajuudessa kaikkien perheen- tai kotitalouden jäsenten henkilöllisyystiedot on tarpeen julkaista tietyn tavoitteen saavuttamiseksi.

¹⁹ Ks. Conseil constitutionnel de la République Française, Décision n ° 2013-675 DC, 10.9.2013, "Loi organique relative à la transparence de la vie publique" (Projet de loi the adopté 17 septembre 2013 - TA No. 209).

ESIMERKKI: Joissain avoimuutta koskevissa kansallisissa säännöissä määrätään, että korkean tason hallinnollisia tehtäviä (esim. ylemmät hallintovirat) suorittavien henkilöiden osalta on julkaistava verkossa tiedot saatujen tulojen ja palkkioiden määrästä. Tällaisten velvoitteiden noudattamiseksi voi tiedon minimointia koskevan periaatteen mukaisesti olla riittävää, että julkaistaan kyseisten henkilöiden saamien varojen kokonaismäärä. Olisi kuitenkin todennäköisesti kohtuutonta julkaista esimerkiksi henkilön verotunniste, täydelliset tilinpäätökset, veroilmoituksista tai palkkakuiteista peräisin olevat tarkat tiedot, pankkitiedot tai kotiosoitteet, henkilökohtaiset puhelinnumerot tai sähköpostiosoitteet.

ESIMERKKI: Kun aiotaan julkaista verkossa henkilöiden taloudellisia tietoja (esim. velat, lainat), on suositeltavaa julkaista tiedon minimointia koskevan periaatteen mukaisesti ainoastaan välttämättömät ja/tai perustason tiedot, sillä tällaiset tiedot ovat arkaluonteisia ja niiden julkaisemiseen verkossa voi liittyä riskejä. Kun taloudellisia tietoja julkaistaan verkossa, lainsäädännössä on hyvä säätää tietojen julkaisemisesta, jotta voidaan välttää mahdolliset väärinkäytökset tai tietojen julkaiseminen verkossa laajemmin kuin kohtuullinen ja/tai perusteltu tarkoitus edellyttää. Samalla on otettava huomioon myös yleinen etu.

❖ Tietojen tyyppi

Kun henkilötietoja käsitellään julkisella sektorilla osana eturistiriitoja ja avoimuutta koskevia toimenpiteitä, yksi käsittelyn tarkoituksista on sen toteaminen, että julkisen sektorin rekisteröityjen taloudellisen aseman muutokset ovat perusteltuja. Kaikkien kerättyjen ja/tai julkaistujen tietojen olisi yleisesti oltava tarkoituksenmukaisia. Niiden avulla on voitava esimerkiksi selvittää, ovatko nämä henkilöt hankkineet laittomasti omaisuutta, laiminlyöneet eturistiriitoja koskevia toimenpiteitä tai syyllistyneet laittomaan tai sopimattomaan toimintaan. Henkilötietoja, joista ei ole hyötyä tällaisten rikkomusten arvioinnissa ja/tai mahdollisten väärinkäytösten havaitsemisessa, ei pitäisi kerätä ja käsitellä. Lainsäädäntö ja käytännön toimintakehys olisi hyvä suunnitella siten, että keskitytään eturistiriitojen perustellun hallinnan ja siihen liittyvän avoimuuden saavuttamiseen, jotta estetään kaikki tarpeeton, laiton ja kohtuuton henkilötietojen käsittely.

ESIMERKKI: Sellaiset liikesuhteet, jotka on solmittu julkisen tehtävän aikana, voivat viitata laittomaan toimintaan, ja toimivaltaiset laitokset voivat tutkia niitä tavallista tarkemmin. Näin ollen tietoja voidaan käsitellä, jos niiden avulla voidaan todentaa, onko julkisen sektorin rekisteröity saanut sopimattoman taloudellisen tai muun edun suoraan tai välillisesti (sukulaisen tai kumppanin kautta).

3.3 ERITYISTEN HENKILÖTIETORYHMIEN KÄSITTELY (ARKALUONTEISET TIEDOT)

Direktiivin 95/46/EY 8 artiklan 1 kohdan mukaan erityisiä tietoryhmiä ovat henkilötiedot, jotka koskevat rotua tai etnistä alkuperää, poliittisia mielipiteitä, uskonnollista tai filosofista vakaumusta tai ammattiliittoon kuulumista, sekä terveyteen ja seksuaaliseen käyttäytymiseen liittyvät tiedot. Yleisen tietosuoja-asetuksen määritelmän mukaan erityisiä henkilötietoryhmiä ovat myös geneettiset tiedot, biometriset tiedot, joiden avulla henkilö voidaan yksiselitteisesti

tunnistaa, ja seksuaalista suuntautumista koskevat tiedot. Sekä direktiivissä 95/46/EY että yleisessä tietosuojasetuksessa kielletään lähtökohtaisesti tällaisten tietojen käsittely ja täsmennetään eräitä poikkeustilanteita, joissa tietojenkäsittely voidaan sallia.

Lisäksi direktiivin 95/46/EY 8 artiklan 5 kohdassa säädetään, että rikoksiin, tuomioihin tai turvallisuutta koskeviin toimenpiteisiin liittyvää tietojenkäsittelyä voidaan suorittaa ainoastaan julkisen viranomaisen valvonnassa tai, jos kansallisessa lainsäädännössä säädetään erityisistä tarpeellisista suojatoimista, jäsenvaltion myöntämissä näiden suojatoimien kattamissa poikkeuksissa. Myös yleiseen tietosuojasetukseen sisältyy vastaava säännös.

Edellä mainitut säännökset huomioon ottaen tällaisia tietoja voidaan luovuttaa ennakoivasti ainoastaan poikkeustilanteissa, joita varten on erityinen oikeusperusta. Yksityisyyden suojan ja oikeutetun yleisen edun on oltava asianmukaisessa tasapainossa.

<p>ESIMERKKI: Jos ehdokkuusprosessi sitä edellyttää, poliittisia puolueita edustavista valituista henkilöistä voidaan julkaista tietoja, jotka paljastavat heidän yhteytensä poliittisiin ryhmiin tai ammattiliittoihin.</p>

3.4 SÄILYTYSAJAT

Henkilötietojen säilytysaika muodossa, joka mahdollistaa rekisteröityjen tunnistamisen, olisi määritettävä niiden perusteltujen tarkoitusten mukaisesti, joita varten tietoja säilytetään. Tietoja olisi käsiteltävä ainoastaan sen ajan, joka on tarpeen kyseisten perusteltujen tarkoitusten täyttämiseksi. Tietojenkäsittelyä toimivaltaisissa laitoksissa olisi tarkasteltava erillään henkilötietojen julkaisemisesta. Säilytysajat on hyvä ilmoittaa selkeästi, ja samassa yhteydessä kannattaa esittää myös tietojen saatavuutta verkossa koskevat säännöt.

Prosessissa voidaan määritellä eri vaiheita: tietojenkäsittelyaika pääasiallista tarkoitusta varten, tietojen julkaisuaika ja arkistointiaika. Erilaisiin tietoihin tai tietokokonaisuuksiin voidaan soveltaa erilaisia määraikoja.

3.5 TIETOJEN PAIKKANSAPITÄVYYS

Henkilötietojen on oltava täsmällisiä, ja niitä on tarvittaessa päivitettävä. Direktiivin 95/46/EY 6 artiklan mukaan on tehtävä kaikki mahdollinen sen varmistamiseksi, että tiedot ovat niihin tarkoituksiin nähden täsmällisiä ja päivitettyjä, joita varten tiedot kerättiin tai joissa niitä myöhemmin käsitellään. Yleisen tietosuojasetuksen mukaan julkisen sektorin rekisteröidyllä on oikeus vaatia, että toimivaltainen laitos oikaisee ilman aiheutonta viivytystä rekisteröityä koskevat epätarkat tai vanhentuneet henkilötiedot. Lisäksi yleisen tietosuojasetuksen 16 artiklassa todetaan, että ottaen huomioon tarkoitukset, joihin tietoja käsiteltiin, rekisteröidyllä on oikeus saada puutteelliset henkilötiedot täydennettyä, muun muassa toimittamalla lisäselvitys.

Jos tietyt tiedot on lain mukaan julkaistava verkossa, on suositeltavaa, että toimivaltaiset laitokset luovat tietojen oikeellisuuden periaatteen mukaisesti yhden tai useamman selkeän lomakkeen/ilmoituksen, joka sisältää vain olennaiset tiedot.

Lisäksi toimivaltaisten laitosten on suositeltavaa toteuttaa asianmukaiset menettelyt, joilla varmistetaan, että kerätyt henkilötiedot ovat täsmällisiä ja päivitettyjä direktiivin 95/46/EY 6 artiklan ja yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti. On hyvän käytännön mukaista ilmoittaa kaikkien julkaistujen tietokokonaisuuksien julkaisupäivämäärä tai viimeisin päivitysajankohta.

3.6 KÄYTTÖTARKOITUSSIDONNAISUUS

Kerättyjä henkilötietoja voidaan käsitellä ainoastaan määritettyjen tarkoitusten ja muiden yhteensopivien tarkoitusten puitteissa. Direktiivin 95/46/EY 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, että henkilötiedot on kerättävä tiettyä nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä myöhemmin saa käsitellä näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla.

Lisäksi yleisen tietosuoja-asetuksen vastaavassa säännöksessä todetaan, että henkilötiedot on kerättävä tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla; henkilötietojen myöhempää käsittelyä yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten ei katsota yhteensopimattomaksi alkuperäisten tarkoitusten kanssa.

On huomattava, että joissakin EU:n jäsenvaltioissa tietyt rekisterinpitäjät ovat antaneet lisätietoja, joissa selitetään julkaistujen tietojen uudelleenkäytön rajoitukset. Kuten tietosuojatyöryhmä korosti avointa dataa ja tietojen uudelleenkäyttöä koskevassa lausunnossa 6/2013, mahdollisten uudelleenkäyttäjien on rekisterinpitäjinä noudatettava tietosuojalainsäädäntöä, kun ne käsittelevät henkilötietoja, paitsi jos käsittelytoimintoihin sovelletaan direktiivin 95/46/EY 3 artiklan kotitalouspoikkeusta.

Kun päätetään, pitäisikö henkilötietojen olla globaalisti saatavilla ulkopuolisten hakukoneiden kautta, on asianmukaista pitää mielessä tietojen laajan saataville asettamisen tarkoitus. Jos tällaisten tietojen saataville asettamiseen liittyy globaali yleinen etu, etenkin ottaen huomioon rekisteröityjen henkilöryhmän, tällainen tietojen levittäminen on todennäköisesti perusteltua. Tällöin on kuitenkin otettava huomioon mahdollinen vaikutus rekisteröityjen oikeuksiin ja vapauksiin. Jos globaalia yleistä etua ei kuitenkaan ole tai tietojen laajaa levittämistä pidetään epäasianmukaisena, voi olla parempi asettaa tiedot saataville sisäisten hakukoneiden²⁰ tai muiden valikoivien käyttöoikeusmekanismien (jotka edellyttävät esimerkiksi kirjautumista tai varmennusta) kautta.

Tietojen uudelleenkäyttö kannattaa yksiselitteisesti joko sallia tai kieltää. Tässä yhteydessä olisi ilmoitettava myös mahdollisen uudelleenkäytön ehdot²¹.

²⁰ Tätä varten kuhunkin tekstitiedostoon voidaan koodata erityisiä käyttöoikeussääntöjä (esim. noindex/noarchive-metatagien ja robots.txt-tiedoston kautta, jotka konfiguroidaan robotin rajausstandardin mukaisesti). Tällä ei kuitenkaan rajoiteta sellaisten työkalujen käyttöä, joilla voidaan helpottaa julkisen elimen virallisella verkkosivulla julkaistavien tietojen ja asiakirjojen hakemista.

²¹ Ks. tietosuojatyöryhmän lausunto WP207.

4. TURVATOIMET

Toimivaltaisten laitosten on rekisterinpitäjinä toteutettava tarpeelliset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet henkilötietojen suojaamiseksi vahingossa tapahtuvalta tuhoamiselta tai häviämiseltä, muuttamiselta, luvattomalta luovuttamiselta tai tietojen antamiselta sekä kaikelta muulta laittomalta käsittelyltä. Suojatoimenpiteiden on sovelluttava tietoja käsittelevien toimivaltaisten laitosten luonteeseen.

Tätä varten on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet, joilla vähennetään riskiä, että internetissä saatavilla olevat tiedot ja asiakirjat poistetaan tai niitä muutetaan ja/tai irrotetaan asiayhteydestään. Tässä yhteydessä voidaan esimerkiksi ilmoittaa luotettavia lähteitä, joista asianomaiset asiakirjat voidaan hakea, käyttää sähköisiä allekirjoituksia asiakirjojen aitouden ja eheyden varmistamiseksi tai lisätä virallisilla verkkosivuilla julkaistuihin tiedostoihin kontekstitietoja, kuten versiotiedot, voimassaolon päättymisaika ja asiasta vastaava hallintoelin.

5. REKISTERÖITYJEN OIKEUDET

Asianmukaisen tietojenkäsittelyn varmistamiseksi tietosuojatyöryhmä suositaa, että toimivaltaiset laitokset tiedottavat mahdollisille uudelleenkäyttäjille niiden velvoitteista, jotka liittyvät rekisteröityjen oikeuksiin, ja siitä, miten velvoitteita noudatetaan.

Ennen henkilötietojen keräämistä toimivaltaisten laitosten on informoitava julkisen sektorin rekisteröityä, jonka henkilötietoja kerätään, direktiivin 95/46/EY 10 ja 11 artiklan mukaisesti. Oikeus saada ilmoitus voi johtua asiaa koskevasta lainsäädännössä, jossa säädetään, mitkä henkilötiedot on julkaistava ja voidaan siten julkaista ilman julkisen sektorin rekisteröidyn ennakkosuostumusta.

Ellei tilanteeseen sovelleta direktiivissä 95/46/EY säädettyä poikkeusta, rekisteröidyllä on lisäksi oltava mahdollisuus saada toimivaltaisilta laitoksilta

- vahvistus siitä, käsitelläänkö häntä koskevia tietoja vai ei, sekä vähintään tiedot käsittelyn tarkoituksista, käsiteltävistä tietoryhmistä ja tietojen vastaanottajista tai vastaanottajaryhmistä, joille tiedot luovutetaan
- käsiteltävät tiedot itselleen ymmärrettävässä muodossa sekä kaikki tietojen alkuperästä käytettävissä olevat tiedot
- tiedot kyseessä olevien tietojen automaattiseen käsittelyyn liittyvästä logiikasta, ainakin automatisoitujen päätösten ollessa kyseessä.

Direktiivin 95/46/EY 14 artiklan mukaan rekisteröidyllä on joissain tapauksissa²² oikeus millä hetkellä tahansa vastustaa tietojenkäsittelyä. Rekisterinpitäjän on suositeltavaa tiedottaa kaikille kyseisten tietojen uudelleenkäyttäjille vastustuksesta²³.

²² Tässä yhteydessä on syytä panna merkille direktiivin 14 artikla, jossa säädetään, että rekisteröity voi käyttää oikeuttaan vastustaa tietojenkäsittelyä ainakin 7 artiklan e alakohdassa tarkoitettulla perusteella. Tämä tarkoittaa,

Oikeus vastustaa tietojenkäsittelyä voidaan poistaa tai sitä voidaan rajoittaa lainsäädännöllä käyttötarkoituksesta riippuen. Rekisteröidyillä voi esimerkiksi olla oikeus vastustaa tiettyjen tai kaikkien heitä koskevien tietojen julkaisemista verkossa henkilökohtaiseen tilanteeseen liittyvien pakottavien ja perusteltujen syiden perusteella mutta ei tietojen sisäistä käsittelyä (joka on eri asia kuin heitä koskevien tietojen levittäminen).

Kaikkien rekisteröityjen on voitava saada toimivaltaisilta laitoksilta sellaiset tiedot oikaistuiksi, poistetuiksi tai suojatuiksi, joiden käsittely ei ole direktiivin 95/46/EY mukaista. Lisäksi sivullisille, joille tietoja on luovutettu, on ilmoitettava oikaisusta, poistosta tai suojaamisesta, paitsi jos tämä osoittautuu mahdottomaksi tai vaatii kohtuutonta vaivaa.

Yleisen tietosuojasetuksen mukaan rekisteröidyillä on oikeus saada tiedot oikaistuiksi, poistetuiksi ja rajoittaa niiden käsittelyä sekä oikeus tehdä valitus tietosuojaviranomaiselle.

että vaikka käsittely sallitaan tilanteeseen liittyvien eri oikeuksien ja intressien kohtuullisen ja objektiivisen arvioinnin perusteella, rekisteröidyillä on yhä lisämahdollisuus vastustaa käsittelyä hänen henkilökohtaiseen tilanteeseensa liittyvien syiden perusteella. Ks. edellä mainitun tietosuojatyöryhmän lausunnon 6/2014 III.3.6 jakso.

²³ Ranskassa tämä on velvoite, joka vahvistetaan tietosuojaa koskevan kansallisen asetuksen (décret) 97 artiklassa.